

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Előzetési árak

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1,50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4,50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9 K.
12 évre 12 K.	12 évre 18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Az egyke-rendszer

majdnem annyi kárt tett a magyarságban, mint a háború. A földművesek egy része nem akarja vagyonát felaprózni, sem pedig nem akar nehéz küzdelmet az étellel. Hiábavaló volt minden akció, az átkos rendszer mint valami parazita rágódik népünkön. A hadtestparancsnokságok most rendeletet adtak ki, mi szerint; ha a létszám megengedi, a menetszázadok összeállításánál tekintetbe kell venni a katonák családi állapotát. Egyik-másik ezredben a három-négy gyerekes családapákat nem osztják be a menetszázadba, hanem kaszárnyaszolgálatra alkalmazzák őket. Jó volna, ha ezt a dicséretreméltó eljárást más téren is alkalmaznák, a sokgyerekes családok támogatásával, segítségével.

Nevezetesen, ha megjön a munka és a béke áldott ideje, az ilyen apákat be kell osztani a menetszázadba. Az előmenetel századába. Ha lehet a hivatali ranglisták fölmenő századaiba, ha ez nem volna lehetséges, a legtagasabb értelemben vett családi pótlékok, ingyenes iskoláztatás, vagy ösztöndíjak századába.

Ez a legutóbbi az ingyenes iskoláztatás, a jó tanulóknál összekötve a legmagasabb iskoláig kitaró és növekedő nagy ösztöndíjakkal, igazi szociális gondolat. Mert mindenki nem lehet ranglistába osztott közhivatalnok, de a legutolsó napszámos embernek is lehet nagytehetségű, jellemes, tudományos pályára termett fia, akit csak az apja szegénysége üt el a lelke vágya szerinti érvényesüléstől.

Ha ezeket a szegény, de kiváló gyerekeket rásegítenénk a vezető pályákra, lehet, hogy sok vagyonos középszerűséget leszorítanának a második, meg a harmadik sorba. De ez nem volna nagy baj. Minenesetre osztályharcaink eltoppulására

vezetne, ha a legszegényebb ember is tudná, hogy a legutolsókból is lehetnek legelső, ha rávalók — és a legelső is könnyen háttérbe szorulnak, ha nem az első sorba való.

Háború.

Milanoi bombavetés.

Milano bombázására felelt az olasz közvélemény. Más ország egy új offenzívával, valamilyen erős katonai akcióval felelt az ellenségnek olyan bravúrjára, amilyen volt az, hogy repülőink Milanót bombázták, az olasz úgy vett revancheot magának, hogy lopni, rabolni és fosztogatni kezdett. Ki-ki a maga módján értelmezi a háborút, a hadviselésnek ezer formája van és a milanoi nobilis latinok tegnap kifosztották az ottani német kereskedők üzleteit. Az utcának szabadjárta eresztett csöcselke pusztított a német vagytonban, mint tették ezt májusban, amikor a hadüzenet okozta lelkesedés csak ilyen tüneteket tudott kiváltani Olaszországban.

Magáról a bombázásról újabb és újabb részletek érkeznek. Kiderült, hogy a bresciani katonai megfigyelő-állomás Milanóba táviratot küldött a repülők közlekedéséről, de a megbízhatatlanságáról hírhedt olasz táviró most sem működött, a központonk valamilyen hanyagságra folytán a hír nem jutott el Milanóba. A milanoi repülőállomás és tüzeréségi park éppen már csak az utolsó pillanatban gondolhatott a védekezésre, ami azonban egyáltalán nem járt sikerrel. Az olasz tüzekek száznál több nehéz lövedéket küldtek gépeink felé, de nem tudtak azokban kárt tenni. Viszont a mi bombáink következtében hat ember meghalt és husznál több megsebesült. Bombáink eltaláltak a pályaudvart és az ugynevezett római kaput, ugyszintén eredményesen bombáztuk a Miláno közelében levő katonai intézeteket és telepeket.

A szeb hadsereget újjászervezték.

A szeb hadsereg újjászervezése egy Albániában, mint Koruban befejezést nyert. A szeb hadsereg megint körülbelül 150.000 embert tesz ki.

Durazzót kiürítették.

Durazzót az olasz hadvezetőség kiürítette, a milanoi lapok

is meg rósítik. Jelentik, hogy a bolgár és az osztrák-magyar csapatok most már egyszerre nyomulnak előre Durazzo ellen, melynek eleste többé nem kétes. Még e héten meg fog kezdődni a közös ostrom Valona ellen is.

Állásunk előterét az ellenség holttestel borítják.

A tenger melléki arcvonalon és a karintiai arcvonalnak ehhez csatlakozó részen a tüzer ségi harc tovább tart.

A doberdói szakaszon aknavető és kézigránát harcokra került a sor.

A Javorceken egy olasz tábori őrséget nyolcadszor vertünk ki állásából.

A romboni új állásunk előterét az ellenség holttestei borítják.

A tavaszi munkálatok biztosítása

Közmunkával műveltetik meg a földeket.

Minél gyorsabban közelednek a márciusi napok, annál lényegesebb tevékenység és érdeklődés nyilvánul meg a tavaszi mezőgazdasági munkálatok iránt. Eddig még sohasem volt oly óriási jelentősége a vetéseknek, mint most ezekben a nehéz időkben.

A kormány a tavaszi vetések érdekében már eddig is sokat tett. Legújában e tárgyban új rendelet bocsájtott ki a megyei törvényhatóságokhoz. A rendeletben a miniszter utasítja az összes törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a törvényhatóság területén gazdasági munkabizottságokat alakítsanak.

A bizottság elnöke a törvényhatóság gazdasági első tisztviselője. Tagjait a főispán hozzájárulásával a törvényhatóság első tisztviselője nevezi ki. A katonai igazgatás a katonai felügyelmi ügyek ellátására egy katonatisztet vezényel ki.

Hadifoglalatok a gazdasági munkák elvégzésére ezentúl ettől a bizottságtól kell kérelmezni.

Gondoskodni fog a kormány arról, hogy ha valamely község közmunka ereje nem volna elegendő a földek megművelésére, akkor a szomszédos községekből vigyenek át munkásokat és igát a hiányok pótlására.

Figyelembe vette a kormány a hadifoglalatok is, akiket szin-

tén fel fog használni a mező gazdaságnál. Kétségtelen azonban, hogy csakis a közmunka az, mely a csakis feladatoknak nagyobbik felét meg fogja oldani.

Szükséges-e villamos vasút

Székesfehérvárott?

Hosszu hallgatás után ismét felvetődött a villamos vasút kérdése. Székesfehérvárott abból az alkalomból, hogy egy fővárosi cég engedélyt kér az előmunkálatokra, jól lehet még tulajdonképpen a kezdet kezdeténél sem vagyunk, talán még sem lesz felesleges, ha a feltett kérdésre, vajjon szükséges-e nálunk a villamos vasút, illetve, hogy kifizetné-e magát ez a vállalkozás, feleletet iparkodunk adni.

A feltett kérdésre igenlő választ ad már az a körülmény is, hogy másodizben próbálkozik teljesen idegen vállalat a terv megvalósításával, s ha ez a második kezdeményezés is abban marad, nem az lesz az oka, hogy rossz üzletnek fogják találni a villamos vasút megépítését, hanem a mi szükségünkünkben lesz keresendő. A múlt azt bizonyítja, hogy mi nem vagyunk üzletekben, nem vagyunk városfejlesztő kapacitások. Mindig a közmondásbeli sütt galambra várunk, s ehhez segítségünk minden hasznosító vállalkozást, (gondoljunk csak a múlt gyárvallozásokra) mert ahhoz egy kis subvenciót, egy kis telket, vagy miégymást kellene adnunk. Mi úgy szeretnők, hogy a vállalatok pénzelnékek, le bennünket azért, hogy beengedjük őket a városrompók. Persze, azután semmi sem lesz. Pedig ha mi ügyesek, „jó zsidók” volnánk, éppen a főváros közelsége miatt valóságos kis fiókiparteletlép alakulhatnánk át. Amit a főváros már nem tud befogadni, az mind a miénk lehetne.

A villamosvasút megépítésének szükségessége minden helyviszonyok ismerete nélkül is kézenfekvő, ha a város értékére tekint valaki. A város oly hosszúságban terjed el, hogy az idő pénz elve feltétlenül megkíván valami közlekedési eszközt, amely természetesen nem lehet kizárólag fiakker meg egyfogatu, mert hiszen ezeket főleg csak azok vehetik igénybe, akiknél éppenséggel nem pénz az idő. Ha csak, a vasuti és szőlőhegyi közlekedésről lenne szó, már is komolyan kellene gondolkoznunk valami igazán olcsó közlekedési módszerről, mert ez a két utány is feltétlenül kifizetné magát s ugy szociális, gazdasági

mint egyéb hasznai lennének. Vegyük a szállóhegyet. A szállóhegy és a hozzá vezető utak teljesen lakott részek, amelyek ma közlekedési eszköz hiányában ugyan csak messze vannak a városzivétől, ahol pedig mindenkinek ugyszólván nap-nap után akad dolga. A szállómunkálatok idejében a nyaralási idő alatt pedig egyszerűen paradicsomállapotot teremtenek s nagy gazdasági jelentőséggel bírna.

Hát ha még a közoktatás ügyére gondolunk. Sok száz gyerek jár napokint a kültelekről az iskolákba. Villamos vasut mellett ezen a mizérián is nagy részben segítenénk. Ne mondja senki, hogy az egyszerű nép nem váltana bérletet iskolás gyermekeinek. Mi azt mondjuk, hogy igen. Hiszen egy óras gyaloglás alatt többé kerül a cipőkopás, mint egy olcsó bérlet.

S ha mindehhez hozzávesszük azt, hogy a teherforgalom is jelentős tényező a város területén, amelyet a villamos vasut teherzállításával teljesen olcsóbbá tehetnénk, ugyebár nem lenne rossz üzlet a vállalkozás, komolyan lehet róla beszélni. Már pedig, ha annyira kifizeti magát, ez egyáltalán azt is bizonyítja, hogy szükség is van rá.

Ezt a szükségességet, kifizetethőségét már eddig is éreztük, mennyivel inkább lesz így a háboru után, amikor az eddigi háboru alatt szerzett tapasztalatunk szerint még nagyobb forgalmu városra alakulunk. Székesfehérvár most jóformán a fél Dunántulnak katonai központja, valóságos katonai gócpont, kétségtelen tehát, hogy a háboru után katonai szem-

pontból nagyobb fejlődésekre van kilátás. Tehát egész komolyan lehet tárgyalni a villamos vasut ügyéről.

Maximálni kell a tüzifa árát.

A tüzifaellátás kérdése most a télen is jelentőségteljes, de fontosabb a jövő évi szükséglet fedezése. Profétáskodás nélkül előrelátható, hogy a jövő ősszel és télen nagy tüzifahiány, sőt fainség lesz országsszerte.

Ma már nem lehet elérnünk, hogy hiány ne legyen, a legcélszerűbb intézkedések is csak annyi eredményt hozhatnak, hogy e hiányból komolyabb bonyodalmak ne származzanak.

A legelső, legsürgősebb intézkedés: a tüzifa árának maximálása, hogy a rendelkezésre álló mennyiségek aránylagosan oszoljanak meg. Emellett minden vidékre olyan árat kell megállapítanunk, amelynél olcsóbban a termelő sem a hatóságnak, sem másnak nem tartozik odaadni.

Olcsó díjszabás a vasutakon, elegendő munkaerőről való gondoskodás, fuvarok előállítása meghozhatja azt az eredményt, hogy a tüzifahiány nem lesz elviselhetetlen.

Fejérvármegye a világháboru alatt.

Kalapot kell emelni azon sok áldozat, ezérféle jótékonyaság előtt, amelyet a magyar nép a világháboru alatt végzett. A háboru rengeteg kötelezettséggel lép fel minden egyes emberrel szemben, s örömmel szögezhetjük le, hogy legtöbb ember megfelelt ezen feladatának. Áldozott legjobb tehetsége szerint. Ha százszor kértek tőle, százszor adott. Nem alapelkülű és nem dicsekvés azonban, ha azt mondjuk, hogy a háborus jótékonyaságban Fejérvármegye ez első helyen áll, hogy a vármegyénként statisztikát készítenének az emberek jószívűségéről, feltétlenül a vezetők között foglalnánk helyet. Például csak néhányat említsünk. Fejérvármegye — a kárpáti falvak felépítésére — nem számítva az égyeseknek nagyon sok ezerre menő adományát — százezer koronát adott. Prohászka Ottokár hadiárvaházra eddig hetvenöt ezer koronát hozott össze, s ha itt építik, kétségkívül megkészt-ezzel ezt a hatalmas summát. Eddig kétszázötvenezer átutazó sebesült katonát megvendégelt tisztán privát adományokból. Csupán egy vöröskeresztés ünnepevény negyvenezer koronát hozott egybe. Vértés vitéz szoborra eddig már több mint harmincezer koronát adott. És így tovább. Még az ilyen hatalmas háborus jótékonyaságait is bajos volna hamarjában felsorolni. Hadikölcsönöiről ne is beszéljünk, azok egyszerűen meglepőek voltak.

Ezen megkapó, nagyarányu jótékonyasága ébresztette bennünk azt a gondolatot, hogy cikksorozatot nyissunk, amelyben minden egyes község leírna a saját hadijótékonyaságát, hogy mit tett a háboru alatt, mennyit áldozott, miféle mozgalmakat szervezett, hány lakosát áldozta a hazáért, kik voltak a háborus mozgalmaknak vezetői, kik fardoztak legtöbbet a nép érdekében, kik áldoztak legtöbbet.

Az eddigi tapasztalat szerint a legtöbb községben a lelkesek, tanítók és jegyzők voltak a lelkei a háborus munkáknak. Talán ők vehetnék azt a fardaságot, hogy községükrol ezt a háborus képet megfessék, amelyről előre is köszönettel adozunk. Azt hisszük, hogy érdekes és értékes olvasmány lesz ez a mi községünknek, amely annyi dicsőretre méltóan felelt meg front mögötti kötelezettségének, amelyet a nagy idők követeltek és még továbbra is követelnek tőle.

— Kettős sinpár a Déli Vasuton. A Déli vasut nagykanizsa—pragerhofi vonalán március elsejével nagyarányu munka indul meg. A déli vasutnak ezt a vonalrészét ugyanis kettősvágányra egészítik ki. Mivel a munkálatot terepnehézségek nem akadályozzák s csupán a pályatesztet kell kiszélesíteni, — a kettős vágány rövid pár hónap alatt elkészül. A Murahidat természetesen szintén át kell alakítani. Murakeresztur és Nagykanizsa között már kettős vágány bonyolítja le a forgalmat s így a munkálatokat Keresztur és Pragerhof közt kell eszközölni.

TÁRCA.

Molière „Képzelt beteg”-je.

Felolvasás — a vigjáték ez évi február 14-én tartott előadása alkalmával.
Ira: REXA DEZSŐ.
(Vége.)

Szivbaja gyöttri, nagy, egy világot magába foglaló szive nyomorultul dobog és fáj, . . . A tüdővész jelei mutatkoznak rajta s újra fel-lep kikiujuló régi gyomorbaja. Rá szorul az orvosra és a gyógyszerészre. Fájdalmai vannak. Testi és lelki fájdalmai vannak, amiket nem tud legyőzni. Panaszokdók:

— Mig életembe — mondja színes- és egyik vetélytársának — mig életembe egyformán vegyült a fájdalom s az öröm, boldognak hittem magam; de ma, midőn ugy lenyom a baj, és egy percnyi megelégedést s élvezetet sem remélhetek, látom már, hogy útott az én óram. Nem bírom ki többé a sok kint és kellemetlenséget, mi egy percre sem szünetel. Mennyit szenved az ember, mig meghal!

Nincs hát enyhület a lelki és testi fájdalmak ellen. Ha fájdalmaitól menekülni akar az ember, mégis csak az orvosokhoz kell fordulnia, akik ugy beszélnek egymás közt az ő darabjaiban, hogy: Charlataneria és tudatlanság adnak nekünk enni!

A charlataneria hatalmától, a tudatlanság jótéteményeitől vár, remél enyhületet — de hiába, nem érzi azok kedvező hatását.

Doktorát, a becsületes Mauvillaint, midőn egyszer királyánál protegálta, így dicsérte:

— Felsőg — kitudó orvos ez a Mauvillain; ha én beteg vagyok, meglátogat, orvosságot rendel és én azt be sem veszem és — meggyógyulok.

De ez még akkor volt, amikor meggyógyult a benemett orvosságtól, most bevett orvosságok, érvágás, köpölyözés sem segít rajta.

Elkeseredett.
Hiába — az orvosok nem tudnak a makrobiotikához, de még egyébhez sem; bolondítás, amit csinálnak. A doktor csak a kép-

zelt betegnek, a hypochondernek való.

Betegeskedése alatt ír darabokat, amelyekben a doktorokat tőrő szatirájával. *Akarata ellen orvos, — Repülő orvos, — Szereltem, mint orvos, — Don Juan* — valamennyiben elkeseredett gúnyval vagdossa őket.

S most, inikor már nagyon érzi kinző betegségeit, a beteg ember elkeseredett, ideges haragjával írja meg azt a darabot, melyet a Hollandia ellen viselt háboruból pihenni hazatért király-farsangi mulattatására szánt.

Ez a darab a *Képzelt beteg*.

A betegtestü, elkeseredett szívü, megkinzott, lelkü zseni még egyszer kacag, még egyszer utoljára megrázza Jocustól kapott csodavesszőjét.

Fájó lelkiállapotában, — akár csak egykor a mi Biharynk elhalt fia halálos ágya mellett kétségbeesett fájdalommal veszi hegedüjét és megkomponálja legszebb csárdásainak egyikét. Molière a maga halála, elmulása érzetében ír vigjátékot . . .

A kegyvesztésről nem eshet szó.

A kötelező tapintat nem enged erről szót ejteni.

De az a tragikum, mely családi életének csorbája által lelkére suttott, ott lappang a darabban. A darabban. A beteg ember felesége Béline — a hűtelen asszony. A nő, aki férje halálát várja, aki csak hízkelő szávaiban, edeskedő becézésében, csalárd csókjaiban színelv van férje mellett — érzésében, gondolataiban, terveiben hűtelen ellene . . . Az elkeseredés, a subjektív érzés adta meg ez alak konturjait, az alafestés — a többi persze a cselekmény, a kompozíció formálta.

A beteg ember elkeseredése törlik ki itt az orvosok ellen. A boszszuállás, mely kacagva sutt le.

A mi kegyetlen gondolat csak akad az orvosokrol nála — most kiadja. A két Diaiforus, Rurgon s azok segitőtársa Fleurant a gyógyszerész, örökös gúnyalakok maradtak a művészi jellemzésben.

Argan — a képzelt beteg — az ő kreaturájuk és Toinette, a cseléd az ő ostoruk.

Hallatlan erővel, a gúny és élc páratlan szilajságával csapkod szét

SÖVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Különléle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott áron.

HIREK

— Olasz fronti látogatás.

Mint megtört, az olasz fronti látogatás ismét elmaradt, mért jelenleg honvédeink harccal vannak elfoglalva. József főherceg ma táviratot küldött gróf Széchenyi Viktor főispánnak, amelyben tudatja, hogy a meghívást továbbra is fenntartani óhajtja s Mihelyt katonáink nem lesznek elfoglalva, azonnal értesítést küld. A kedves látogatás tehát nem marad el. Lesz még szükség a pogácsasütésre, amelyhez most oly nagy lelkesedéssel fogtak aszonyaink.

— Szervező bizottság ülése. A városi szervezőbizottság ülést tartott Saára Gyula dr. polgármester elnöklétével, s kimondta, hogy az eredeti betervezéshez ragaszkodik és felkéri a főispánt, hogy e hó 25. ére rendkívüli közgyűlést hívjon össze, hogy az új szervezési szabályrendelet tárgyalásán dr. Csöppentzky Mihály, dr. Krausz Zsigmond és dr. Steiner Jákó részt vehessenek, mert e hó 28-án már mindhárom bevonulnak katonáknak. A rendkívüli közgyűlésen, miután a tárgyaláson a polgármester kivételével a többi szavazó tisztviselő nem vehetnek részt, a szervezési szabályzat általános előadója dr. Holly Géza, a közegész-

a fakultás nagyképű barmai között s mint utolsó bucsukialtása, kacaja csendül fel, midőn e darab páratlan komikumú, de itt sajnos, bizonyos formák hiánya miatt egészében elő nem adha ó doktorra avatási jelenetben az avató elnök így teszi a doktori süveget az avatandó Baccalaureus torkéjére — mondván:

Midőn annyit tudsz hát,
És oly sebtől jár szád
A fejedbe nyomom e kucsát,
A mely tenéked just ad.
Hogy vagdald, mesd,
Köpolýözhesd
Szakgasd, töresd
És megölhesd
Bátran az egész világot!

Ime, e darab eredetének rejtett fészke. Ilyen érzések fakasztották, ezekből ágyaztak neki, hogy kikeljen s egyike legyen a leghatalmasabb alkotásoknak.

A tündöklő lágelme kilobbanásakor utolsó tüzcshellagát veti. Mindaz, ami benne emberi volt, keserűséget oltott a lelkébe, keserűség, keserű gúny lett ez utolsó darabjában, csak az, ami isteni volt benne, az oltott e darabba pompás humort, mely költészetet, csodás erőt.

A szomorú pusztuló ősz — még egy sугaravál virágos, pazar tavaszt tudott teremteni:
Örök tavaszt.

ségügyi rész előadója dr. Pataki Ármin dr., a számvévségi rész előadója Kovács A. Sándor lesznek, a jegyzőkönyvet dr. Hajós Rezső és dr. Krausz Zsigmond vezetik a tisztifőügyészi tisztet dr. Eisenbarth Károly tb. tisztifőügyész viseli.

— Dr. Prohászka Ottokár hadlárva házra mai a napon a következő adományok érkeztek: Gerhauser Gitta emlékére 300 koronát, adományoztak. Nagy Sándor igazgató tanító Soltról 55-88 koronát küldött mint egy jótékony-célú előadás jövedelmét. N. N. 5 koronát adományozott.

— Megszűnnek a hadaprődiskolák. A hadaprődiskolákat a háboru után megszüntetik. A tiszti és altiszti karban befalt veszteségeket pótolni kell és a hadvezetőség emelni akarja a tisztikar nívóját és fokozni képzettségét. A hadaprődiskolából a háboru után katonai al- és főreáliskolák, vagy akadémiai lesznek. Ezzel a rendelkezéssel egyidejűleg megszűnik a hadseregben a zászlósi rendfokozat is.

— Iparhatóság megbízottak kinevezése. A rendőrfőkapitány, mint I. toku iparhatóság közli, hogy Szekesfehervári szab. kir. város rendőrfőkapitánya mellé a folyó évre a következő iparhatósági megbízottak az alábbi ügykörben nevezettek ki, illetve bizattak meg iparhatóságilag: Az iparhatóság és iparhelyi lajstromainak ellenőrzésére: Schlamadinger Gyula kereskedő, Kovács Antal rövidaru kereskedő, Ifj. Koronafy Károly fodrász és Fekete Vilmos asztalos iparosok, ugy Schön Rudolf kereskedő. A tanoncskolák látogatására: Pisky László, Schlamadinger Alajos és Rádler Gottfried kereskedők, Polgar Mihály és Jóna Adam, az előbbi bográr, az utóbbi kovács iparosok. A műhelyek vizsgálatára: Rosenberg Sándor és Novák Soma kereskedők, Weinberger Dávid, Pinter Zoltán bádogos és Neubarth Sándor óras iparosok. A gyárak megzemlélésére: Schlamadinger József és Simon György kereskedők, Pethő János lakatos, Nagy Lajos szobafestő és Turner Imre kárpitos iparosok.

— Rendkívüli közgyűlés Szekesfehervár törvényhatósága folyó hó 25. ére rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a szervezési szabályrendeletet fogják tárgyalni.

— A Szent István-terem hadikórház részére Aulich Józsefné ezredesné 1 zsák burgonyát, 25 kg. babot, 25 drb. tojást és 2 tyukot adományozott, amelyekért hálas köszönetet mond a kórház vezetősége.

— Büntetik a bérkocsisokat. Nem ritka eseted, hogy a bérkocsisok nem vállalják az olyan fuvar, amely nekik kellemeletlen a rossz út miatt, vagy nem olyan jövedelmező, mint például a vasúti fuvarozás. Emiatt több panasz érkezett a rendőrhatszósághoz, amely a fejtelenített bérkocsisokat meg is büntette.

— A titokzatos orosz. Már régebben hírt adtunk egy Joachim Nachim nevű oroszról, aki a szekesfehervári rendőrség elé került, s a vallatásnál titokzatosan viselkedett. Tolmács útján is aig lehetett megérteni, hogy mit mond, s folytonosan ellenkezésbe jött saját vallomásaival. A rendőrség a titokzatos orosz megfigyelés alatt tartotta. Hosszu hetek után végre részánta magát, hogy előadja a valóságot. Az orosz 49. gyalogezred katonája, Breszlitovszkba való, ezredétől megszökött s Magyarországra valódt. Szökését azért nem merte megmondani, mert otthon azt mondták neki, hogy nálunk is főbelövik a szökővénny katonát, vagy ha megadja magát. A rendőrség a katonai hatóságnak adja at Nachimot.

— Pityi Palkó. A tegnapi zsirlopás ügyével került felszínre ez az érdekes név: Pityi Palkó. Kovács János öreg, 86 éves hajcsárt tisztelt meg ezzel a névvel. Zsirlopás gyanujába keveredett, de az öreg tisztázza a dolgát. Kihallgatások sok érdekes dolgot mesélt el a régmúltból. A híres Rózsa Sándor szabadsapatának volt vitéz harcosa Pákozdnál a horvátok ellen. Felvilan az öreg szemé, amikor mesélni kezdi a szép napokat, a vitéz tetteket. Rózsa Sándorról a legnagyobb tisztelet hangján emlékszik meg s valósággal legendaszertű előtte az volt betyár alakja. Minden halottak estéjén gilyul a híres vezér sirján egy mécses, amely bevilágít a sötét éjszakába — mondotta az öreg Pityi Palkó. Ki gyujtja meg? Csak a jó Isten tudja. Beszéde csupa titokzatosság, mintha félne a multból lenni a fényolt. Lelkes hive volt Kossuth Lajosnak, aki többször megveregette Pityi Palkó vállát bátorságáért. Finom ur volt, szeretett minket, de rajongtunk is érte. Turinba is kikésértem. Eiletem legszébb napjai voltak azok. Így regéli az öreg Pityi Palkó. Talán többet is tudna mesélni, de nagyon fősóvány a szóval. Csak egy-egy óda vetett mondattal világít meg a multból néhány érdekes historiat, amelyeket egyik másikának ő is cselekvő személye volt. A Velencei-át, az tudna sokat regélni — mondogatta — sok horvát nyugszik a fenekén. Oda küldtük a bestiákat a vezérünkkel, a hírnoves Rózsav. I. Nem betyár volt az kérem alázatalt, hanem vitéz hazafi. Amint én sem vagyok tolvaj, nem én loptam el a zsiros bódót. Erre azután az öreg becsukta a száját. Nem mondott többet. Talán majd máskor jobban megoldódik a nyelve, más kor — amikor majd nem gyanusi tottként áll a rendőrség előtt.

— Eltűntek. Marajkó Etel és Todorovits Róza daljai születésű leány eltűntek. A hatóság elrendelte a körözésüket. Kintii Ignác a Grünfeld testvérek collégium tanyai bérletén volt alkalmazva mint gazdasági cseled. Február első napjaiban gyanus körülmények között eltűnt. A főszoigabiroi hivatal körözi.

— Hadifoglyot keresnek. Chamín Salamon orosz hadifogoly, aki eddig Munkácscon tartózkodott, eltűnt. Kutatását a vármegye alispánja elrendelte.

— A kárpáti falvak felépítése. N. N. 5 koronát küldött a Fejermegyei Naplóhoz. Átadtuk a polgármesteri hivatalnak.

— Az aggintázott kórház betegek számára Aulich ezredesnéől a következőket kápta: 1 zsák burgonya, 28 kiló bab, 30 kiló liszt, 50 drb. tojás, 7 és egy negyed kiló aszaltgyümölcsöt, 5 darab tyukot és zöldségfélét. A kórház vezetősége ez uton mond mindezekért köszönetet.

— Az élelmiszorlopás egyre tart. Már igazán türhetetlen állapot, hogy az élelmiszorlovlajásokat egyáltalában nem lehet megszűntetni. Nem bulhatik el egy nap sem, hogy néhány lopás ne forduljon elő. Tegnapi Rozási Szabó István Tolnai-utca 30 szám alatti lakostól lopták el a sonkákat és egyéb élelmiszert. Vincical József Ríc utca 1 szám alatti lakostól pedig 2 éltörést hajtottak el. Vajjon holnap kik kerülnek sorra?

— Hadiposta. Maier János káplár, 17. honv. szül. 1879. Vértes acsaj hivatalos értesítés szerint alcs fogságba esett. Cime Bocca di Scandiano. Egészséges.

— Új zenekar. A Nádor kávéház tulajdonosa vendégeinek szórakozását feljuttani kívánja, s ezért nem kimélve az anyagi áldozatot Punci Feri veszprémi cigányprimást elsőrendű zenekarával szerződtette kávéházához. Már szombaton este megkezdí működését.

Csüörtörtökön és pénteteken,
február 17 és 18 án:

GÁL GYULA

a budapesti Nemzeti Színház országos hírt, kiváló művészenek első fellépése a filmen.

A börzekirály.

Társadalmi színmű 3 felv.
Irta: Ince Sándor.
Rendezte: Garas Márton.

Főszereplők:

A börzekirály Gál Gyula,
A gróf Szakács Andor,
Gitta, a leánya Pór Lili,
A báró Mészáros A.

Remek, művészi kiegészítő műsor

Előadások 6 és 9 órákor

Rendes hevarak.

PUNCI FERI

elsőrendű zenekarával e hó 19-én, szombaton este kezdi meg hangversenyét a

Nádor-kávéházban.

A feleség nem szavatol az adóságért. A mostani háborus állapotok alatti felette történő fordulatok elől csak az, hogy a hitelezők a hadbavonult kereskedőt, vagy iparosok ellen fennálló követeléseiket az üzlet ideiglenesen vezető feleséggel szemben igyekeznek érvényesíteni. Ebben az aktuális kérdésben most a budapesti kir. ítélőtábla ítéletet hozott, amelyben kimondta, hogy a hadbavonult férj adóságaiért a feleség nem felel, mert az asszony nem tekinthető üzletátvevőnek, aki tudvalevően ezen törvény szerint elődjék üzleti tartozásaiért felel, amennyiben azokról tudott, vagy tudhatott volna. A fennfórgó konkrét esetben az iparos hadbavonult és bezárt üzletét, a feleség azonban később kinyitotta és tovább vezette a boltot. Az egyik hitelező, amint értesült erről a változásról, peresítette követelését és a bíróság jogerősen elmarasztalta az asszonyt. Az iparos felesége perújítással élt és bebizonosította, hogy iparengedélyt nem váltott, hanem csupán férje iparengedélye alapján folytatta az üzletét és a cégtábla is a férj nevére szólott az üzlet átvétele tekintetében pedig vele szerződést nem kötött. A tábla az itt felsoroltak figyelembevételével kimondta, hogy jelen esetben nem alkalmazható az idézett törvény és az asszonyt nem lehet kötelezni a férj adóságainak kifizetésére.

Hadbiztosítás.

Az Augusztia Gyorssegély-alap legújabb háborus munkája.

Egy igazán életrevaló ideát s szociális szempontból nagy fontosságú háborus megsegítést valósított meg az Augusztia Gyorssegély-alap, amely lelkiismeretes vezetők és ügyes propaganda mellett kétségkívül nagy előnyt biztosít azoknak, akiknek hozzátartozója a háboruban elesett. Életbelépítette a hadbiztosítást, amely abban áll, hogy mindenki bizonyos díj lefizetése mellett biztosíthatja harcra való hozzátartozóját, aki után, ha elesik, meghal, azonnal megkapja a biztosított összeget.

A hadbiztosítás módszere természetesen mindenféle formákhoz kötve, az egész abban áll, hogy az ember bejelenti azt, akit biztosítani akar, megjelöli a biztosítási összeg nagyságát s lefizeti az előírt díjat. Ezzel a biztosítás érvénybe lép s egy egész évre érvényes. Ha a biztosított egyén egy évben belül elesik, vagy meghal, akár itthon, vagy fogságban, hozzátartozója az azonnal kézhez kapja a biztosított összeget minden levonás nélkül.

Egy év múlva amikor a biztosítás letelik s a háborúnak még nincs vége, szabadságában áll a biztosítottnak a hadbiztosítottnak a hadbiztosítást ugyanezen feltételek mellett még egy évre meghosszabítani és ez a joga akkor is fennáll, ha az első év lejártakor súlyos beteg vagy sebesült a biztosított.

A díjösszegek nagysága a hadbiztosításért a következőképpen van megállapítva:

Aki hivatásos katonát, vagy pedig tartalékosat akar biztosítani, az a biztosított összeg 7% át

tartozik befizetni. Katonaorvosok, egészségügyi, valamint tréningapatokhoz tartozó katonák 5% -ot, mindennemű népfelkelő katonák pedig 4% -ot fizetnek tekintet nélkül arra, hogy mikor hívták be őket katonai szolgálatra. Ezen megállapított díjösszegek kivül semmiféle mellékletüket nem kell fizetni. Egy népfelkelő katona családja például, ha hadbiztosítást akar kötni, 1000 koronára 45 koronát fizet, tartalékos 70 koronát. A biztosított összeg természetesen kisebb is lehet, például, ha valaki 100 koronára akarja biztosítani magát, 450 koronát fizet. A biztosítás nagysága 40000 koronáig emelkedhetik. Megkönyvités kedvéért még az a kedvezmény is jár, hogy aki egyszerre nem tudja lefizetni a biztosítási díj százalékát, az két hónap alatt részletekben egyenlítheti ki.

Háboru után, akinek tetszik, ezen biztosítást átalakíthatja életbiztosítássá, s akkor a befizetett díjnak felét átiszámítják az új biztosításhoz.

A biztosítás, mint látható, mindenestre előnyös skéségkívül nagy segítség azoknak, akiket a háboru kegyetlenül sújt, megfosztja hozzátartozójától. Már eddig is nagyon sokan igénybe vették ezt a biztosítási módszert.

Az Augusztia Gyorssegély-alap (amelynek teljes címe: Budapest V., Vilmos császár-ut. 72 sz.) a vármegyét is felkérte, hogy a községben propagálja ezen intézményt, amely a háború sújtottainak parkodik segíteni s azt hiszem nálunk is sokan igénybe fogják venni.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszert a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárban, Székesfehérvár, Városházánál.

SZÍNHÁZ.

Ő, vagy senki operett ment újabb szerdán este kitűnő előadásban és telt ház előtt. A szereplők jók voltak, csupán Szendrőn látszott nagyobb fokú kedvetlenség. Csütörtökön a Tündérlaki lányok repriz lesz.

Heti műsor:

- Febr. 17. Tündérlaki lányok.
 - „ 18. Rokkant színészek javára előadásra.
 - „ 19. Piros ruhás hölgy.
 - „ 20. D. u. Legénybucsu
- Este: Piros ruhás hölgy.

Az Uránia színház irada hírei.

Eltűnt nyom. Egy leány eltűnéséről szól a film, kit leánykereskedők karmak közé kerítve, a világ elől minden nyomot, ami esetleg reá vezetne eltűntének, innét van a film címe „Az eltűnt nyom”. E négy felvonásos drámán kívül egy vígjátékújdonság is kerül színpadra. „Teddy és a tavasz” vagy a Miliosom leány az öletes és kacagató fordulatok egész sorozatával végül Elkőhét 65 szám. Szombaton 3 előadás 3 előadás 5, 7 és 9 órákor vasárnap egy napos műsorban a „Titkos küldetés”. Egy katonatiszt kényes megbízása kerül színpadra, az üldözési eszközök minden fajtájának igénybevételével.

Székesfehérvár szab. kir. város rendőrfőkapitányságától.

1040/1916. kap. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott mint az árveréssel megbízott rendőrbiztos ezennel közhírré teszem, hogy a székesfehérvári rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóság fenti számú határozatával elrendelte, hogy a Közgazdasági Bank kézi zálogházában levő mindazon zálogtárgyak, melyeknek kiváltási határideje 1915 május hó 31-én lejárt, az 1891. évi XIV. tc. 15-20. §-ai értelmében árverés útján eladassanak.

Ezen határozat következtében a ki nem váltott zálogtárgyakra az árverést folyó évi február hó 25 napjának délelőtt 9 órájára a helyszínére Rózsa-utca 5. szám alá kitűzöm és erre a venni szándékozók azt oly értesítéssel hívom meg, hogy az árverés alá kerülő tárgyak hatósági felügyelet és készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek élt fogjak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés előtti napig meghosszabbíthatók, vagy kiválthatók.

Az ezen tárgyakról szóló jegyzék az árverést megelőző 8 napon át alulírottánál a rendőrkapitányi hivatalban a hivatalos órák alatt, a zálogintézetben pedig az üzleti órák alatt betekinthető.

Székesfehérvár, 1916. febr. 15.

Hübner Imre
rendőrbiztos.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

2470/1916. szám.

Tárgy: Sertéshus, zsír és hentesárúk árának megállapítása.

Véghatározat.

A m. kir. belügyminiszter 56280/III. 1915. számú és a m. kir. miniszterium 4291/1915. M. E. számú rendeletében gyökerező jogom alapján az alább felsorolt cikke-kért követelhető legmagasabb árakat 1916. évi február hó 16. napjától 1916. évi március hó 15. napjáig bezárólag kilogrammonként a következőkben állapítja meg:

Olvasztott zsír	620 K
Háj	580 K
Szalonna, bőr nélkül	540 K
Hus (karaj, lapocka, comb, oldalas)	4—K
Kocsonyahus	280 K
Tüdő, máj, vesevelő	280 K
Szórt, füstölt, paprikás, főzött, abált és csemege szalonna	640 K
Friss kolbász	4—K
Fűsölt kolbász	5—K
Füstölt hus	5—K
Disznósajt	4—K
Virslí (6 és fél deka)	—30 K
Vastag virslí (szafaládé, 5 deka)	—24 K
Sonka	6—K
Tepertő	360 K
Füstölt csülök	480 K

A friss sertéshusnak szalonnával, felsértésenkinti (fejfel és lábál számított) legmagasabb árát kilogrammonként 4 K. 30 fillérben ugyanennek szalonna nélkül legmagasabb árát kilogrammonként 3 K 80 fillérben állapítom meg.

A m. kir. miniszterium 4207—1915. M. E. számú körendelete alapján elrendelem, hogy a hen-

tések úgy üzleteikben, mint hetyvásárokon és a napi piacokon a fentebb közölt árjegyzéket szembevetődően és olvashatóan kifüg-gesszék.

Aki az általam megállapítottaknál a fentebb felsorolt cikke-kért magasabb árát követel, az 1914. L. t. cikk 9. és 17. §-ai alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, de ugyanezen büntetés éri azt is, aki az árjegyzék kifüggesztésére vonatkozó rendeletemet megszegi.

Elvárom a hentesiparosoktól, valamint a város közönségétől, hogy fentebbi rendelkezéseimet nem pusztán a büntetés bekövetkeztével, hanem hazafias érzése alapján is tiszteletben fogja tartani.

Ezen véghatározatom a helyi lapokban és falragasztás útján közzéteendő, végrehajtásával pedig a rendőrfőkapitányt bízom meg.

Ezen véghatározat ellen a közvéleménytől származó 15 nap alatt az 1813: LXVIII. t.c. 1. §-ában a belügyminiszter urhoz intézendő, nálam benyújtandó felelkezésnek van helye, a felelkezés azonban a véghatározat végrehajtását nem akadályozza.

Székesfehérvárt, 1916. évi február hó 15-én.

Dr. Saára Gyula
polgármester

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy kocsis felvétetik Schlammdinger Antal és Fia vaskereskedésben.

Egy mindenesfiu felvétetik Kúmmel kertészet, Kert utca.

Rac-utca alatti átlóban, vagis az Arany-kertek alatt egy kaszáló rét bérbeadandó. Bővebbet Szalai Károlynál Zimoly-utca 11 sz.

Szülő eladó nagy pincével prés-házal. Tudakozódni lehet Budai-ut 54. Ugyanott kis malacok eladók.

Raktárhelyiség a Belvárosban kiadó, tudakozódni lehet Budai ut 54.

A helybeli kir. javítóintézet igazgatósága másoló munkára legalább 4 középiskolát végzett, jól és hatékonyan író dijnokokat keres. Jelentkezhetnek férfiak és nők.

Egy 3 éves üsző és 20 kocsióra való marhatrágya eladó Selyem-utca 11. sz. alatt.

Ketszob s lakás kiadó Kert-utca 13. sz. alatt.

Telefon 233. — Tefon 233.

Pénteken és szombaton, február hó 18 és 19 én:

AZ ELTÜNT NYOM.

Dráma 4 felvonásban.

BALZAC k. a. főszerepben.

Teddy és a tavasz

Vígjáték 3 felvonásban.

Nagyszabású pótműsor.

Pénteken 2 előadás fél 7 és 9 órákor. Szombaton 3 előadás 5, 7 és 9 órákor.